

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 948. An & qualiter illæ exactiones obligent in conscientia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

posita à principe ad hoc, ut is statum suum tueri & communibus necessitatibus & utilitatibus prospicere possit; & ordinaria dicuntur, si singulis annis ad dictum finem ex lege nova vel antiqua in certa quantitate solvenda, & extraordinaria, si non certis & determinatis temporibus, sed ingruentibus extraordinariis necessitatibus solvenda: item vectigalia, qualia dicuntur quæ in certis locis à principibus deputatis dari debent pro rebus devectis vel deportatis, vel etiam pro ipsis personis transeuntibus, & promiscuè hodieum veniunt cum pedagiis, qualia aliis specialiter dicuntur, quæ dantur pro reparatione, conservatione pontium, & viarum, item cum quidagiis, quæ specialiter dicuntur ea, quæ à transeuntibus dantur pro salariandis iis, qui securè eos deducunt per loca. Magistratus verò & inferiores principes non nisi ex concessione supremi principis vel ex antiqua & à tempore immemorabili legitime præscripta consuetudine tale jus aliave jura regalia inter quæ numerantur etiam vectigalia, imponere possunt.

2. Dixitamen primò: ex justa causa; non enim pro libitu suo principes imponere possunt tributa, similesque exactiones, ut cum communi Less. de Just. l. 2. c. 33. du. 1. Laym. l. 3. rr. 3. p. 1. c. 3. n. 2. & 3. aut etiam, ut iidem cum Molin. d. 666. Exactiones ex justa causa impositas continuare justâ causâ cessante, causâ autem justâ inter cæteras sunt principis decens sustentatio, magna reipublicæ utilitas & necessitas communis illius. v. g. tempore belli, expunctio debitorum pro utilitate, vel necessitate reipublicæ contractorum, ut Laym. l. c. n. 2. aliique communiter; modò tamen tales causæ subsistant & fictæ non sint, quales erunt, tempore principis ob nimium luxum, pompam, excessionem, ædificia superflua, immoderatas donationes &c. patientes defectum ararii, præterea, pro forma tantum, necessitate publica ad tributa & vectigalia nova exigenda deveniunt; tunc enim talis exactio reipsa fraus est & subditorum oppressio. Unde non tantum gravissimè peccant, & insuper ad restitutionem tenentur, sed & incurrunt excommunicationem in Bulla cœnæ §. 5. contentam his verbis: *Item excommunicamus & anathematizamus omnes, qui in terris suis nova pedagia seu Gabellas, præterquam in casibus sibi à jure seu speciali sedis Apostolica licentiâ permissis imponunt vel augent* &c. quoties sine justa causa publica nova tributa, vectigalia, similes exactiones imponunt vel cessante causâ continuant, augent.

3. Dixi secundò: subditis suis, & quidem non exemptis; nam his solis eas per se imponi posse, habet communis ex ea ratione, quia imponuntur potestate jurisdictionis, quæ se non extendit ad extraneos seu non subditos, uti nec ad exemptos ab ea; per accidens tamen aliquando etiam extraneis justè imponuntur, dum nimirum hi merces aliàsque res in vel per provinciam aut ex ea vehunt, in ea emunt aut vendunt, idque justè, cum ea lege in provinciam admitti, & viarum pontiumque reparatorum, securitatis, protectionis publicæ administratæque commodis gaudent; cum in his vi exactionum illarum invecas merces carius vendunt, & non magis quàm ipsi subditi gravantur, ut cum Mol. d. 669 n. 3. Wiestn. h. t. n. 79. de Clericis verò an & qualiter imponi possint, dicitur infra.

4. Dixi tertio: sine consensu statuum: nam licet per talem censum videatur optimè provisum subditis, ne exactionibus à principe pro libitu ejus inductis justò plus & ultra vires graventur; melius

tamen illam consensûs illius requirendi necessitatem negat cum Suar. Wiestn. h. t. n. 76. & alii; cum ea necessitas neque jure canonico, neque civili prodita, neque etiam in jure naturali fundata, utpote ex quo neque constitutio principum, neque eorum potestas immediatè, sed ab autoritate merè humana dimanat, quamvis in regnis & provinciis, ubi illius consensûs aut etiam consilii interventus pactationibus & concordatis inter principem & status maximè juratis inductus est, tales exactiones fieri non possint, quia istiusmodi pactis æquè Princeps ac subditi astringuntur, c. 1. de pactis. Sylv. v. pactum, n. 4. Mol. rr. 2. de jure. c. 17. n. 19. Less. l. 2. d. 257. n. 1.

Quæst. 948. An & qualiter illæ exactiones obligent in conscientia?

RESP. Tales exactiones ex toto vel parte injustè seu citra necessitatem impositas non tantum in conscientia non obligare, sed defraudari & subterfugi, quin & occulta compensatione, casu quo in foro externo, uti ordinariè fit ad dandum cogentur subditi, posse sibi subvenire docent Sylv. v. Gabella. 3. q. 3. & 14. Laym. l. c. n. 5. Molin. d. 674. & alii, quos citat & sequitur Reiffenst. h. t. n. 43. Cum nemo teneatur dare, quod injustè petitur, & si ei auferatur, vel ad dandum cogatur, possit se indemnem servare occultâ compensatione. Similiter si dubium est, sive positivum ratione pro & contrâ stante, sive negativum de justitia tributi, Gabellæ &c. de novo impositis, non esse obligationem solvendi, cum communiore, viore & in praxi tuta tenent. De Lugo de j. & just. d. 6. §. 6. Sanch. l. 2. conf. c. 4. du. 6. Mol. d. 674. n. 6. & 9. Azor. p. 3. c. 22. q. 7. Sylv. Armil. Rosell. Dian. &c. Arg. c. pervenit. h. t. & c. quanquam, eod. in 6. ex ea ratione, quòd melior sit conditio possidentis. His non obstantè, quòd præsumptio stet pro justitia præcepti seu legis, dum de ea dubitatur, cum hoc non procedat, dum agitur de ipso legislatoris interesse, ac præcipuè, dum constat hodieum non rarò istiusmodi exactiones injustè & excessivè imponi. Secus tamen est de exactionibus antiquis, de quorum initio non exstat memoria, de his enim præsumendum est impositas esse ex justa causa, ita AA. citati. præsertim si constat talem consuetudinem sine interruptione vel sine murmuratione plebis servatam; tunc enim, casu quo ob cessationem primævæ causæ cessasset, præsumendum esset aliam causam legitimam successisse ut Delb. de immunit. c. 5. du. 31. §. 1. n. 15. citans Molin. Tom. 9. d. 674. Laym. l. 3. rr. 3. c. 3. n. 2. Suar. & alios. Imposita, dum justa sunt, aut talia citra dubitationem præsumuntur obligare in conscientia, & si defraudata, esse restituenda, cum communissima ac certò probabilior docent Lugo l. c. §. 4. Sanch. l. c. du. 1. n. 8. Laym. l. c. n. 5. Dian. p. 1. rr. de LL. resol. 19. Nav. in man. c. 17. n. 200. Covar. in c. peccatum. de reg. jur. in 6. p. 2. §. 5. n. 1. & §. Mol. cit. d. 674. Alphon. de Castro. l. 1. de lege pœn. c. 9. & 11. dicens hanc conclusionem adeò certam, ut opinio contraria sit error. Reiffenst. h. t. n. 45. Cajetan, Medin. &c. esseque hanc obligationem Juris divini constare videtur ex illo Apostoli ad Rom. 13. *reddite omnibus debita, cui tributum, tributum, cui vectigal, vectigal.* & ex illo Christi apud Matth. 22. *reddite Cæsari, quæ sunt Cæsaris.* Et ex ipso ejus facto, dum pro se & Petro tributum solvit. Item esse juris naturæ ex eo probatur, quòd istiusmodi Gabellæ & vectigalia justâ exigantur tanquam mer-

ces Principi debita pro ejusdem sustentatione vel pro communi utilitate reipublice procuranda, vel malo ejusdem avertendo. Unde etiam lex imponens & precipiens istiusmodi exactiones non est lex pure pœnalis (qualis lex aliàs juxta communem non obligat in conscientia) sed lex pœnalis mixta, nimirum obligans sub culpa simul; cum pœna adjecta legi, non tollat seu impediatur, si quam habet obligationem ad culpam, uti patet in lege vetante, furtum, homicidium &c. sed neque pœsumendum intentionem principum imponentium vectigalia justa ad decentem sui sustentationem vel pro bono communi, quod alià viâ obtineri nequit, non esse

obligare sub culpa, dum ad hoc precipiendum dirigitur à lege divina & naturali; talem enim rationabilem pœsumptionem generare non potest consuetudo, quâ passim pro merè pœnali habentur impositiones tributorum, & sine scrupulo violantur. Quàm diu contrarium fit à timentibus Deum exactè ea solventibus, dum sciunt se ad sustentandum principem malumque commune avertendum obligari, contra quos in pœjudicium communitatis adduci non debent pro exemplo facta aliorum. De tributis impostis Ecclesiasticis à Principibus laicis, uti & de gabellis. vide Delb. *de immunit. in indice*, & dicitur à nobis infra.

TITULUS XL.

De consecratione Ecclesie vel altaris.

CAPUT I.

De consecratione Ecclesie, Cœmiterii, Altaris & Calicis.

Quest. 949. Quid veniat hic nomine Ecclesia, & qualiter distinguatur à Basilica?

Resp. Ad primum: Tametsi spectato Etymo nominis *Ecclesia* significet Christianorum Catholicorum cœtum seu congregationem, *can. 7. dist. 1. de consecrat.* in sensu tamen *hujus tit.* & juxta *can. 8. & 17. dist. cit.* significat ædem sacram, in qua fideles ad audiendum verbum Dei & percipiendâ sacramenta congregantur.

2. Resp. Ad secundum: Tametsi spectando nominis etymon aliqui cum Barb. *jur. Eccl. l. 2. c. 1. n. 10.* & Fagn. *in cit. c. 7. n. 4.* Basilicas vocent eas tantum Ecclesias, quæ à regibus summisque Principibus extructæ, dotatæ, ut plerumque sunt Patriarchales, metropolitanæ, Cathedrales. Dum tamen hujus aut alterius differentie fundamentum in jure communi requiratur ab aliis communiter promiscuè ferè & pro Synonymicis accipiuntur Basilicæ aliæque Ecclesiæ, cui acceptationi ipsa jura suffragantur ut constat ex *can. omnes Basilica. 16. q. 7. can. non oportet. dist. 42. & c. fin. de Eccles. adif.*

Quest. 950. Quid sit consecratio Ecclesie, & qua inter hanc & benedictionem Ecclesie distinctio.

Resp. Consecratio Ecclesie est ejusdem dicatio seu dedicatio ad cultum divinum speciali ritu à legitimo ministro facta ad hoc, ut populus Christianus opera religionis in ea rite exercet. Reiffenst. *h. t. n. 1.* cum communi. Qualis etsi suo modo dici quoque posset ejusdem benedictio, inter hanc tamen & illam hæc est præcipua differentia; quòd consecratio inhaereat parietibus, sive illorum interiori crusta, quæ sacro oleo linitur appictisque crucibus signatur: benedictio verò inhaereat solo

seu pavimento, quod aspergitur aqua benedicta, juxta *Pontif. Rom. tit. de benedict. & consecrat. Eccles.* unde etiam parietibus corruentibus aut etiam solummodò interiùs decrustatis amittitur Ecclesie consecratio. *can. Ecclesiis. 19. dist. 1.* non tamen benedictio. De quo plura in sequentibus expressè professò.

Quest. 951. Ecclesia num consecranda ante constitutam & collatam ei dotem competentem; & quænam illa?

Resp. Ad primum: Ecclesia fundanda seu ædificanda non est, nisi priùs competens dos assignata, & si id factum non est, adhuc consecrari licitè non potest, nisi ei de dote provifum fuerit, ita ut ad hæc deinceps fundator, vel qui fecit eam consecrari, ex debito vel quasi contractu teneantur non secus ac juxta *c. 16. de præbend.* qui aliquem SS. Ordinibus curavit initiari, obligatur ei providere de titulo sustentationis. Pro ut hæc habentur *c. 8. h. t. can. nemo. 9. de consec. dist. 1. can. 1. caus. 1. q. 2.* Auth. de SS. Eccles. *S. si quis autem. collat. 9.* ac proinde conceditur contra eum condictio ex *cit. c. 8.* vi cujus ad id etiam laicus fundator à iudice Ecclesiastico compelli possit ut Host. Abb. *Pirh. ll. mox. citandis.* ubi verò id non potest fundator, vel qui eam consecrari fecit, tenetur ad id Episcopus consecrans vel ex bonis Ecclesie suæ, si sine gravi hujus læsione id fieri possit. Arg. *c. Apostolica. de donat.* vel ex patrimonio suo, ut cum Host. *in cit. c. 8. v. tanquam ex debito.* & Abb. *ibid. num. 2. & 3.* limitatur tamen responsio in Ecclesiis mendicantium & Ecclesiis ædificatis in monasterio habente sufficientes redditus. Sylv. *v. Ecclesia 2. q. 2.* Azor. *p. 2. l. 9. c. 3. q. 7. in fine.* Pirh. *loc. cit. in fine.* Reiffenst. *h. t. num. 6.* & DD. communiter, *inc. 1. de censib.*

SS ff 3

2. Resp.